

In deze nieuwsbrief onder meer aandacht voor de verschillende evenementen in 2019 waaraan u kunt meedoen met uw vereniging, korte updates vanuit de KNVWS en andere wetenswaardigheden.

Astrodag, Van der Biltprijs 2018

Op 10 november j.l. vond in Goirle de jaarlijkse Astrodag plaats, met op de agenda de uitreiking van de Dr. J. van der Biltprijs. De prestigieuze prijs wordt door de KNVWS toegekend aan een weer- of sterrenkundig amateur die zich verdienstelijk heeft gemaakt in de hobby. Dit jaar reikte voorzitter Sebastiaan de Vet de prijs uit aan Henk de Groot, die actief is op het gebied van sterbedekkingen en 'kleine planeten' (planetoïden). Zo ontdekte hij een onbekende dubbelster met een onderlinge afstand van slechts 0,003 boogseconden, ontving hij door de hoge nauwkeurigheid van zijn astrometrisch werk een officiële code van het *Minor Planet Centre* en draagt hij met zijn fotometrisch werk bij aan wetenschappelijk onderzoek. Een terechte winnaar van de prijs. De spreuk op de oorkonde luidde dan ook: "Hemellichamen gescheiden en bedekt, zo worden nieuwe werelden ontdekt".

Groepsfoto van de deelnemers aan de 113e bijeenkomst voor amateurs en de uitreiking van de dr. J. van der Biltprijs 2018 aan Henk de Groot. Foto's: Berry Hamers.

Agenda: evenementen 2019

Het komende jaar wordt een bijzonder gevarieerd jaar. Noteert u alvast voor uw vereniging de volgende evenementen of bijzondere dagen:

Datum:	Evenement en bijzondere dagen:
10-13 jan.	IAU100: 100 uur sterrenkunde
21 jan.	Totale maansverduistering
15-17 mrt.	Landelijke Sterrenkijkdagen (tip!)
23 maart	GWSV/KNVWS symposium ALMA
23 maart	Wereld Meteorologische Dag
13 april	IAU100: amateurdag Brussel
18 mei	Algemene Ledenvergadering
29 mei	100 jaar eclipsstest Alg. Relativiteit
30 juni	Internationale planetoïdedag
7 juli	Landelijke zonnekijkdag (nieuw!)
12-13 juli	On the Moon Again
21 juli	50 jaar maanlanding
1 sep.	Dies Natalis KNVWS
5-6 okt.	Weekend van de Wetenschap
6 okt.	ESTEC open dag
26 okt.	Nacht van de Nacht
begin nov.	Astrodag
11 nov.	Mercuriusovergang

Van de voorzitter

De publieke interesse voor de sterrenkunde blijft ongekend groot, al kijken we alleen al naar de grote toeloop bij de Landelijke Sterrenkijkdagen of de maanverduistering van afgelopen zomer. Het is een interessante vraag hoe de amateurwereld naast de geïnformeerde leek ook andere doelgroepen kan aanspreken die nog niet eerder met de amateursterrenkunde of de verenigingen hebben kennis gemaakt. Eén mogelijkheid is de stoepsterrenkunde (naar: 'sidewalk astronomy') waarbij de nietsvermoedende passant op straat door een telescoop kan kijken. Rond het IAU100 eeuwfeest en het 50-jarig maanlandingsjubileum zijn er internationaal enkele initiatieven die specifiek op dit idee aanhaken. Wellicht is het een leuk experiment, dus trek eropuit!

Evenementen

Eeuwfeest IAU100 in 2019

Momenteel zijn er twee evenementen in het kader van IAU100 die we onder uw aandacht willen brengen. Allereerst is er de oproep voor [100 Hours of Astronomy](#) op 10-13 januari 2019. Deelname kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld met stoepsterrenkunde, wat een interessante manier is om mensen in de omgeving op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met de amateursterrenkunde en uw vereniging. Naast dit evenement is er op titel van IAU-voorzitter Prof. dr. Ewine van Dishoeck een save-the-date rondgestuurd voor een amateurevenement op zaterdag 13 april in Brussel. Het evenement is speciaal gericht op de amateursterrenkunde en besteedt onder meer aandacht aan de wisselwerking tussen de vakwereld en de amateurs. [Lees de save-the-date](#) voor meer informatie.

Landelijke Sterrenkijkdagen

Op 15 & 16 maart 's avonds, en 17 maart overdag zullen we weer de Landelijke Sterrenkijkdagen organiseren. Net als voorgaande jaren roepen we alle verenigingen, sterrenwachten én individuele amateurastronomen op om mee te doen. Komend jaar is het de 43ste keer dat het grootste en langstlopende publieksevenement onder de sterrenhemel van Nederland plaatsvindt. Meer informatie en details volgen, zoals gebruikelijk, in de eerste weken van het nieuwe jaar.

Nieuw: Landelijke Zonnekijkdag

De wens was er al langer, maar vanaf 2019 zal de KNVWS jaarlijks op de eerste zondag van juli een landelijke zonnekijkdag gaan organiseren. Dat gebeurt gelijktijdig en in samenwerking met de collega's van de VVS in Vlaanderen. Het doel is het publiek op een leuke en veilig manier naar de zon te laten kijken en zo het verhaal van 'onze' ster te vertellen. Momenteel bevinden we ons nabij een zonneminimum. Zodoende is het interessant om een jaarlijks terugkerende zonnekijkdag te starten, zodat we de komende jaren met het publiek de verandering in de zonneactiviteit kunnen gaan volgen. Niet alleen publiekssterrenwachten, maar ook verenigingen en individuele amateurs kunnen op deze dag het publiek veilig naar de zon laten kijken met filtertechnieken in witlicht, H α , Ca-K, of radio. Meer informatie en details volgen na de Landelijke Sterrenkijkdagen.

Oproep: 50 jaar maanlanding

Op 21 juli 2019 wordt er wereldwijd stilgestaan bij het 50-jarig jubileum van de maanlanding tijdens de Apollo 11 missie. Op landelijk niveau hebben Space Expo, de Nederlandse Vereniging voor Ruimtevaart (NVR), het Nationaal Ruimtevaart Museum (NRM) en de KNVWS de handen ineen geslagen om voor het publiek alle informatie over activiteiten en andere initiatieven te bundelen op één plek: [50jaarmaanlanding.nl](#). Verenigingen en sterrenwachten roepen we op om hun plannen rond het maanlandingsjubileum (als deze uiteraard al bekend zijn) en alle andere evenementen die de komende maanden in het teken staan van de maan (denk aan lezingen of kijkavonden waarop de maan in gunstige fase zichtbaar is) aan te melden via info@50jaarmaanlanding.nl. De website gaat later in december live, rond het 50-jarig jubileum van de Apollo 8 missie.

On the Moon Again

Recent is het mondiale evenement 'On the Moon Again' gelanceerd, dat zich richt op het waarnemen van de maan op vrijdag 12 en zaterdag 13 juli. Het van origine Franse initiatief, met steun van tientallen wetenschappers, vindt plaats in het kader van het maanlandingsjubileum. Het evenement is (wederom) geschoeid op stoepsterrenkunde en roept op om de genoemde dagen met telescoop op straat met passanten naar de maan te kijken. Sterrenwachten kunnen uiteraard op de genoemde dagen ook hun deuren openen voor een (extra?) kijkavond. Lees meer over dit initiatief op de website [OnTheMoonAgain.org](#). Doet u ook mee?

ESTEC open dag

Tijdens de open dag van ESTEC op 7 oktober j.l. had de KNVWS bij wijze van proef een stand in de NL Space tent. De open dag trok zo'n 7.500 bezoekers op 12.000 vooraanmeldingen. Daarmee geeft het evenement de KNVWS een mooi podium om de amateur weer- en sterrenkunde over het voetlicht te brengen bij een groep bezoekers die potentieel tot de doelgroep van onze verenigingen gerekend kan worden. De KNVWS is voornemens om ook aan de open dag op 6 oktober 2019 deel te nemen. We hebben het doel voor ogen dat we meer van de landelijke activiteiten van de KNVWS en regionale activiteiten van de KNVWS leden laten zien. Voor de zomervakantie in 2019 ontvangt u meer informatie over de plannen en hoe uw vereniging onder de vlag van de KNVWS kan deelnemen aan deze open dag.

In het kort

Eemsmond 40 jaar

Op 3 oktober vierde de Stichting Weer- en Sterrenkunde Eemsmond (SWSE) haar 40-jarig bestaan. Uit handen van de burgermeester van de gemeente Appingedam ontving de vereniging de Damster Stadsmunt voor hetgeen de stichting heeft betekend in en om de gemeente Appingedam.

75 jaar amateursterrenkunde

Op 17 november vond bij de Sterrenwacht Tivoli in Oudenbosch een kleine bijeenkomst plaats waar stil werd gestaan bij o.a. 75 jaar amateursterrenkunde in Noord-Brabant. De bijeenkomst werd opgeluisterd door de komst van de burgemeester van Breda die Carlo Jenniskens, voormalig voorzitter van KNVWS West-Brabant, namens zijne majesteit kwam decoreren voor zijn jarenlange verdiensten.

Oproep: Van der Biltprijs & Van Woerdenprijs 2019

Voor 2019 zijn de beoordelingscommissies voor de Dr. J. van der Biltprijs en de Hugo van Woerdenprijs weer op zoek naar kandidaten. Kent u een verdienstelijk weer- of sterrenkundig amateur die in aanmerking komt? Van 1 januari tot 15 maart kunnen KNVWS lidorganisaties nominaties aandragen; [kijk op de website voor de richtlijnen](#).

Census

Het is al weer enkele jaren geleden dat het bestuur een goede inventarisatie heeft gedaan onder haar leden. In combinatie met het aantreden van een nieuwe voorzitter leek het ons een goede moment om beter inzicht te krijgen in de actuele situatie van onze leden, welke activiteiten ze ondernemen en voor welke uitdagingen zij staan. In het nieuwe jaar zult u daarom van het KNVWS bestuur een digitale vragenlijst ontvangen en we stellen het op prijs als alle leden hier aan meewerken. De resultaten worden op de ALV 2019 besproken.

Onze verjaardag: de 'Dies Natalis'

Om stil te staan bij de lange en rijke geschiedenis van de KNVWS zullen we meer aandacht gaan besteden aan onze 'verjaardag' op 1 september. Daarom zullen we jaarlijks op deze dag de winnaars van onze prijzen bekend gaan maken. Een feestelijke bekendmaking mag immers plaatsvinden op een eveneens feestelijke dag!

Spreekersvergoeding

Graag attenderen we u op de KNVWS-richtlijn voor een sprekersvergoedingen van €100, en reiskostenvergoeding op basis van 1^e klas OV of €0,25 per km. Het bestuur streeft graag naar uniformiteit en sprekers op onze sprekerslijst worden daarom vanaf januari 2019 ook standaard geïnformeerd over deze richtlijn.

Sociale media

De KNVWS is bezig haar zichtbaarheid op sociale media te vergroten. Je vond ons al op [Facebook](#) en [Twitter](#), maar sinds kort zijn we er ook op [Instagram](#). We stellen het op prijs als u ons volgt met de accounts van uw vereniging en uw leden ook attendeert op onze *socials*. Via deze kanalen kunnen we u, uw leden en het publiek op de hoogte houden van actualiteiten, activiteiten en zullen we verslag doen tijdens landelijke evenementen.

Vernieuwing website

Achter de schermen werken we aan de vernieuwing van de KNVWS website. De website is verouderd en biedt niet meer de functionaliteit waarmee de KNVWS over haar activiteiten kan communiceren. Met een externe partij zullen we een geheel nieuwe website ontwikkelen met als doel om als KNVWS zichtbaarder te zijn in onze digitale maatschappij, beter te communiceren en doeltreffender als overkoepelende organisatie op te treden.

Tip: What's happening online?

De wijze waarop verschillende doelgroepen online communiceren en informatie verzamelen, kan helpen bij het bepalen of, en hoe, je bepaalde sociale media kunt inzetten in de communicatie van een vereniging. Het grote onlineonderzoek *What's happening online* van onderzoeksbureau Ruigrok Netpanel is een jaarlijkse vinger aan de pols van wat een viertal generaties online beweegt. Het onderzoek geeft o.a. inzicht in het gebruik en de manieren waarop die vier generaties online communiceren en sociale media gebruiken. Enkele interessante zaken leest u in het [webartikel van Ruigrok Netpanel](#) of vindt u in deze samenvatting op de website [Frankwatching](#). Wilt u zich er meer in verdiepen? Het volledige rapport van Ruigrok is ook digitaal beschikbaar en is op te vragen bij het KNVWS-bestuur.

bezoek ons op knvws.nl
bestuur@knvws.nl